

แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลัก
เวสารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
Approaches for Development Skills of School Administrators in the 21st
century based on Vesarajjakranadhamma 5 of School Consortium
Network 7 of Prasatchoengphanom under Surin Secondary
Educational Service Area Office

ธนากร ปาเส^{1*} ภัฏชวัชร สุขเสน² เกษม แสงนนท์³
Thanakorn Pase¹ Phatchavat Suksen² Kasem Saengnont³

¹นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

¹ Master of Education's student of Buddhist Educational Administration Program,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, Thailand

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

²Master of Education's lecturer of Buddhist Educational Administration Program,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, Thailand

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

³Master of Education's lecturer of Buddhist Educational Administration Program,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, Thailand

*Corresponding author e-mail: Thanakornpase@gmail.com

(Received: 9 May 2025, Revised: 22 June 2025, Accepted: 24 June 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวสารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวสารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 210 คน และแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 รูป/คน สถิติที่ใช้เป็น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

พบว่า สภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ 1) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ตามลำดับ 2. วิธีการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีทั้งหมด 5 ด้าน จำนวนด้านละ 2 ข้อ และข้อละ 2 วิธีการ และ 3. แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีทั้งหมด 5 ด้าน จำนวนด้านละ 2 ข้อ และข้อละ 2 แนวทาง

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21; หลักเวชารัชชกรณธรรม ; แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21; ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the administrative conditions of skills of school administrators in the 21st century of school consortium network 7 of Prasatchoengphanom under Surin Secondary Educational Service Area Office, 2) to study methods for skill development of school administrators in the 21st century based on Vesarajjakranadhamma 5 of school consortium network 7 of Prasatchoengphanom under Surin Secondary Educational Service Area Office, and 3) to propose approaches for skill development of school administrators in the 21st century based on Vesarajjakranadhamma 5 of school consortium network 7 of Prasatchoengphanom under Surin Secondary Educational Service Area Office. The research design was a mixed methods research between quantitative and qualitative research. The tools used were a questionnaire for 210 sample group and interview form for 7 key informants. Statistics used were mean, standard deviation, and content analysis. The research results were found that: 1) The administrative conditions of skills of school administrators in the 21st century of school consortium network 7 of Prasatchoengphanom under Surin Secondary Educational Service Area Office were at a high level in overall and aspects which were arranged from the highest to the lowest average i.e. the setting vision skills, the communication skills, the critical and creative thinking skills, the interpersonal skills, and the digital literacy skills. 2) The methods for skill development of school administrators in the 21st century based on Vesarajjakranadhamma 5 of school consortium network 7 of Prasatchoengphanom under Surin Secondary Educational Service

Area Office were 5 aspects with 2 items on each aspect and 2 methods on each item. And 3) The approaches for skill development of school administrators in the 21st century based on Vesarajjakranadhamma 5 of school consortium network 7 of Prasatchoengphanom under Surin Secondary Educational Service Area Office were 5 aspects with 2 items on each aspect and 2 development approaches on each item.

Keywords: Skills of School Administrators in the 21st Century; Vesarajjakranadhamma 5; Approaches for Development Skills of School Administrators in the 21st century; School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 เพราะว่าการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของ ประเทศในการแข่งขันและยืนหยัดบนเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลกควบคู่กับการดำรงรักษา อัตลักษณ์ของประเทศชาติ ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาศักยภาพและ ชีตความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็น ปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ ทำให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นสังคมแห่งคุณธรรม จริยธรรมและประเทศ สามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

ในปัจจุบันการบริหารงานของสถานศึกษาโดยทั่วไปนั้น ผู้บริหารมักประสบปัญหา ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจาก การขาดทักษะในการบริหารงานของผู้บริหาร การขาดประสบการณ์และความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อันเป็นทักษะ ที่จำเป็นของผู้บริหาร ผู้บริหารสามารถจัดการกับปัญหาเหล่านี้ได้ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ความ เข้าใจในหลักการบริหารตลอดจนมีทักษะในการบริหารหรือการจัดการ จึงปฏิบัติงานได้สำเร็จและมีคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้ ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะผู้นำที่สำคัญที่มีประสิทธิผล ผู้บริหาร สถานศึกษาที่เป็นผู้นำจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญจำเป็นต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา และการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ (ชัยยนต์ เพา พาน, 2559) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้นำที่มีอิทธิพลต่อบุคลากรภายในมีบทบาทต่อการ

กำหนดทิศทาง นโยบาย และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ต้องมีความพร้อมในด้านคุณลักษณะที่โดดเด่น กล่าวคือมีทักษะทางปัญญาสูง เป็นนักบริหารมืออาชีพ มีจิตเชิงสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี และเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มีความคาดหวังสูงที่มุ่งสร้างความสำเร็จของงาน ตลอดจนพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรมยุคใหม่นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นกลไกเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการบริหารจัดการการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี มีทักษะ รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรมและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อผลักดันสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (กฤษธรา ยองใย, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้การพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและส่งผลให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีความสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม จำนวน 12 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน และครู จำนวน 428 คน รวมเป็นจำนวน 459 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 210 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน และครู จำนวน 194 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.2.2 แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาวิธีการและแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชศาสตร์ชุมชน 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 สร้างและปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้อ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 1.00

1.3.2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน ได้แก่ โรงเรียนศิขรภูมิพิสัย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

1.3.3 สร้างและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักธรรม จำนวน 2 รูป ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ

1.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามตอนที่ 2 ตามสภาพที่เป็นจริงรายด้านและรายข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 แบบปลายเปิดโดยใช้การหาค่าความถี่นำเสนอในรูปแบบความเรียง

1.4.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรของโรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม จำนวน 210 คน ด้านตำแหน่ง ส่วนใหญ่มีตำแหน่งครู จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 92.40 ด้านการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 64.30 ด้านประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 และด้านขนาดสถานศึกษา ส่วนใหญ่คือ สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลำดับ	สภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	n = 210 คน ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์	4.26	0.54	มาก	3
2	ทักษะการสื่อสาร	4.25	0.46	มาก	4
3	ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์	4.25	0.59	มาก	5

ลำดับ	สภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	n = 210 คน ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
4	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.35	0.51	มาก	1
5	ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล	4.29	0.41	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวม		4.28	0.40	มาก	

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ภาพรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 รองลงมา ได้แก่ ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 รองลงมา ได้แก่ ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 รองลงมา ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 รองลงมา ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ รายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์กว้างไกลสู่การพัฒนาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและเป้าหมายของหน่วยงานอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ของสถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติจนเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความเป็นเลิศของสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการปลุกเร้าให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานของสถานศึกษาร่วมกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 ตามลำดับ

1.2 ทักษะการสื่อสาร พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและ

รวดเร็วกับบุคคลทั้งภายในและนอกสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อความหมายด้วยการพูด เขียน สิ่ง การที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารในรูปแบบของ มัลติมีเดีย โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 ตามลำดับ

1.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.25 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าแสดงออกอยู่บ่อยครั้ง โดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำ ความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์เป็นผลงานที่แปลกใหม่ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 มี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำ ความคิดใหม่ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับประสบการณ์เดิมในการบริหารงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 มีส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิด สร้างสรรค์ มีวิจรรย์ญาณ คิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.75 ตามลำดับ

1.4 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 มีส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความร่วมมือใน การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน สร้างขวัญและกำลังใจใน การปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 มี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้าง แรงจูงใจของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.30 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 ตามลำดับ

1.5 ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ เทคโนโลยีในการสั่งการ เช่น การใช้แอปพลิเคชันออนไลน์ต่างๆ เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานให้มีความ สะดวกรวดเร็ว มีความทันสมัยและประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่าง เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรอบรู้และศึกษาเกี่ยวกับระบบทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลใหม่อยู่เสมอ

โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถพื้นฐานในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังต่อไปนี้

- 2.1 ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ ได้วิธีการ 4 วิธีการ
- 2.2 ทักษะการสื่อสาร ได้วิธีการ 4 วิธีการ
- 2.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ได้วิธีการ 4 วิธีการ
- 2.4 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้วิธีการ 4 วิธีการ
- 2.5 ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล ได้วิธีการ 4 วิธีการ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- 3.1 ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ ได้แนวทาง 4 แนวทาง
- 3.2 ทักษะการสื่อสาร ได้แนวทาง 4 แนวทาง
- 3.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ได้แนวทาง 4 แนวทาง
- 3.4 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แนวทาง 4 แนวทาง
- 3.5 ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล ได้แนวทาง 4 แนวทาง

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า สภาพภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ภาพรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานนท์ วรรณ (2562) พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านเทคนิคและด้านการศึกษาและการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 1)

แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ทักษะด้านเทคนิค ผู้บริหารควรมีการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงทรัพยากรทางการบริหารเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองโดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรมีการจัดกิจกรรมและโครงการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับบุคลากรเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานภายในองค์กร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรจัดการประชุมเพื่อชี้แจงให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกันในภาพรวมขององค์กรเพื่อให้มีจุดหมายในการพัฒนาองค์กรไปในทิศทางเดียวกัน ทักษะด้านการศึกษาและการสอนผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยจัดสรรเวลาให้ครูอย่างเพียงพอสำหรับการเรียนรู้แก่ผู้เรียนรวมถึงการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้ก้าวทันต่อสภาพสังคมปัจจุบัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศรา หาญรักษ์ (2563) พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากส่วนประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารและประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะการบริหารงาน ของผู้บริหารและประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันโดยรวมมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครพนม โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. วิธีการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม

5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า วิธีการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมด 5 ด้านดังนี้ 1) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เมื่อพิจารณาวิธีการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ มากที่สุด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า มีการพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยการสร้างแรงจูงใจผ่านการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ความเป็นธรรม และการสนับสนุนให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับ ศรีธธา พาหุสัจจะ ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 มีส่งเสริมระเบียบวินัยและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการกระตุ้นให้บุคลากรมีความตระหนักในความสำคัญของการยึดมั่นในระเบียบและจรรยาบรรณวิชาชีพ พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน. สอดคล้องกับ ศิล พาหุสัจจะ ตามหลักเวชารัชชกรณธรรม 5 มีการพัฒนาทักษะการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี โดยให้

ความสำคัญกับการฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สื่อสารอย่างเหมาะสม ใช้คำพูดที่สุภาพ และสร้างความไว้วางใจจากทุกฝ่าย รวมถึงการทำงานเป็นทีมและการพัฒนากิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี สอดคล้องกับ ศิล พหุสัจจะ ตามหลักเวชศาสตร์ชะลอวัย 5 และมีส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรักษาความสุภาพทั้งกาย วาจา และใจ ความเป็นกลาง ยุติธรรม และให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการพัฒนาความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อความร่วมมือที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ ศรัทธา ศิล ตามหลักเวชศาสตร์ชะลอวัย 5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562) พบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร และทักษะการกระตุ้นใจ 2) ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตามลำดับ 3) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพ โรงเรียน ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้เทคโนโลยี และ ทักษะการทำงานเป็นทีม ตามลำดับโดยรวมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพโรงเรียน ได้ร้อยละ 66.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัย ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่ก้าวหน้าเทคโนโลยี เป็นผู้นำ ในการกระตุ้นให้ครูทำงานร่วมกัน รับฟังข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ให้โอกาสครูเข้ามามีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน มีทักษะที่ดีในการสื่อสาร และมีวิธีการ กระตุ้นใจครูให้พัฒนางาน ไปสู่แนวทางที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักเวชศาสตร์ชะลอวัย 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขต 7 ปราสาทเชิงพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมด 5 ด้านดังนี้ 1) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เมื่อพิจารณาวิธีการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากที่สุด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ควรสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจให้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุมชี้แจงเป้าหมายร่วมกัน สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการสื่อสารแบบเปิดเผย และการให้รางวัลตามผลงานเพื่อให้บุคลากรมีความภาคภูมิใจในงานของตนเอง สอดคล้องกับ ศรัทธา ปัญญา ตามหลักเวชศาสตร์ชะลอวัย 5 ควรพัฒนาผู้บริหารให้สามารถสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับทีมงาน สื่อสารอย่างมีพลัง พร้อมเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน และส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนกัน สอดคล้องกับ ศรัทธา ศิล ตามหลักเวชศาสตร์ชะลอวัย 5 ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเครือข่ายความร่วมมือกับบุคลากร ภาครัฐ และเอกชน เพื่อ

สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา และส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความสามัคคีและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ ศรัทธา พาหุสัจจะ ตามหลักเวสัชชกรณธรรม 5 และควรพัฒนาภาวะผู้นำที่น่าเชื่อถือ โดยยึดมั่นในความซื่อสัตย์ เปิดรับความคิดเห็น สร้างการสื่อสารที่เปิดกว้าง และใช้หลักการบริหารเครือข่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ ศรัทธา พาหุสัจจะ ตามหลักเวสัชชกรณธรรม 5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรินทร์ จันทโร (2563) พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะด้านเทคนิค ทักษะการบริหารเวลา ทักษะการตัดสินใจและทักษะการวินิจฉัย 8) ผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึง ผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา อย่างสร้างสรรค์ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ รายงานผลการพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ จัดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการ พัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนใหม่ประสิทธิภาพอยู่เสมอ 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กับผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ใน ทางบวกอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไปพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสม

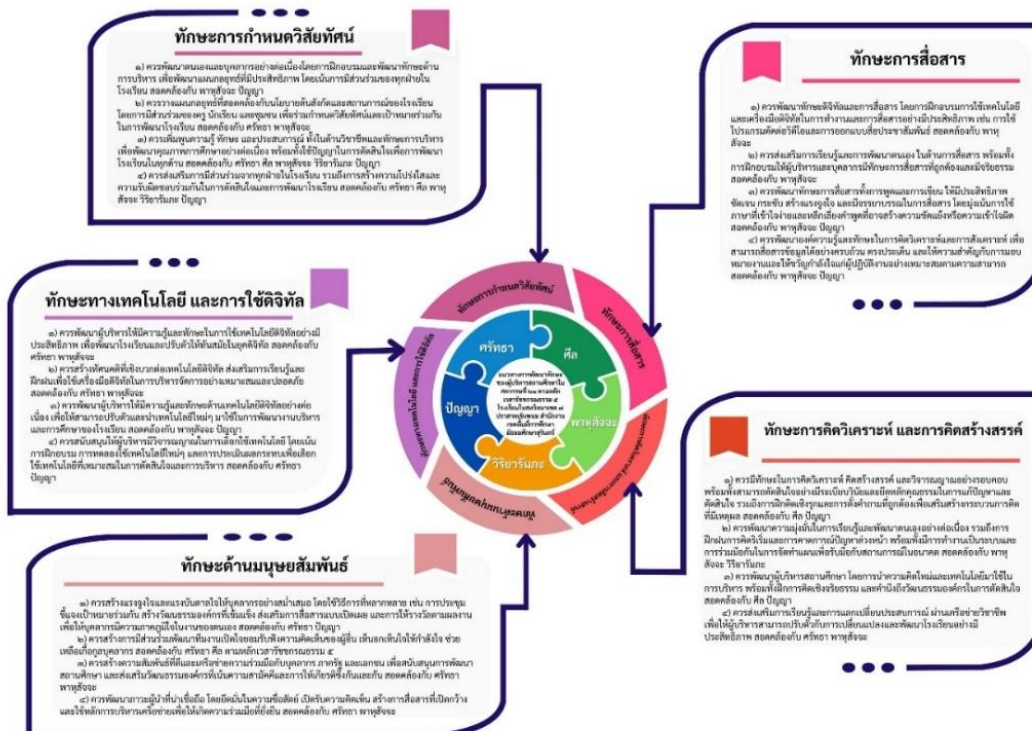
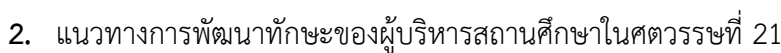
1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้เป็นแบบอย่างเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีวิจัยเกี่ยวกับผลลัพธ์และประสิทธิภาพของแนวทางพัฒนาทักษะผู้บริหารที่ใช้หลักเวสัชชกรณธรรม 5 ในการบริหารสถานศึกษา

2.2 ควรมีวิจัยศึกษาความแตกต่างของแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารระหว่างโรงเรียนในเมืองและชนบท หรือในเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกัน

1. วิธีการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กฤษรา ยองใย. (2561). ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานการวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชานนท์ วรรณ. (2562). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน, การประชุมวิชาการระดับชาติคุรุศาสตร์ ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี.
- วัชรินทร์ จันทโร. (2563). ทักษะการบริหารกับผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยสันตพล.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. พรึกหวานกราฟฟิค.
- อิสรา หาญรักษ์. (2563). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.